

ד"ר יונתן בן-דב הוא בוגר החוג למקרא ותכנית אמירים באוניברסיטה העברית בירושלים משנת 1996. קיבל תואר דוקטור מהאוניברסיטה העברית בשנת 2005. מרצה בכיר בחוג למקרא באוניברסיטת חיפה. עוסק בחקר המקרא, מגילות מדבר יהודה והספרות החיצונית, ומתמקד בלימוד הספרות היהודית כחלק מן המרקם העשיר של העולם הקדום. עוסק בהשוואה של ספרות המקרא וספרות בתר-מקראית אל תרבות כתב היתדות ממסופוטמיה ואל יצירות מן העולם ההלניסטי-רומי. בן-דב מפתח מודלים להסבר הזיקה בין התרבויות, שישכללו את המודל המסורתי של השפעה מתרבות דומיננטית אחת על חברותיה ויתמקדו בשיתוף בין תרבויות, בהיברידיזיות וביצירת זהות לאומית.

עיקר עיסוקו בשנים האחרונות הוא בגילויים מוקדמים של מדע הטבע – אסטרונומיה, אסטרוולוגיה, לוחות שנה ורפואה – בכתבים יהודיים. השתתף בפרסום הרשמי של מגילות לוח השנה מקומראן. בן-דב הראה כי מדע האסטרונומיה המשתקף בספר חנוך ובכתבי קומראן (המאות השלישית-הראשונה לפסה"נ) הוא ענף של מדע הטבע הבבלי באלף הראשון והשני לפסה"נ, שנותר בעל מעמד גם בתקופה ההלניסטית. מכאן פתחה הדרך להערכה מחודשת של מדע הטבע בכתבים יהודים קדומים, כאלף שנה לפני הגילויים המוכרים של מדע אצל יהודים, בראשית ימי הביניים. בן-דב עוסק בחקר לוחות השנה היהודיים ומכשירים למדידת זמן בעת העתיקה על רקע הטלטלות העזות בתחום זה תחת שלטון האימפריות של העולם העתיק. מודלים דומים משמשים גם להבנה של מיתולוגיה יהודית קדומה מימי הבית השני, כגון מיתוס המלאכים שנפלו, ושל רקעה התרבותי.

בן-דב עוסק בתפיסות של לשון, ספר וכתובה במקרא ובספרות הבית השני. הוא עמד על החשיבות הגוברת של הכתיבה ושל ספרים כתובים מימי יאשיהו מלך יהודה ועד לספרות האפוקליפטית. לטענתו יש להבין את תולדות הספרות היהודית הקדומה לאור תפיסת הכתיבה ותפיסת הלשון, בהיותן מדיום להתגלות ולמסירת מידע אלוהי. מחקר אחר עסק בשם האל כאובייקט לשוני רב עצמה ובגלגוליו בספרות המקרא ולאחריה. בן-דב מציע מודלים להסביר כיצד התהוו נוסחים מוקדמים של המקרא לאור התעצבותה של תרבות הספר בעולם העתיק. נוסף על כך עסק בן-דב בפנים שונים של ספרות הנבואה והספרות המזמורית במקרא.

בן-דב זכה בפרס על-שם מיכאל ברוננו מאת יד הנדיב בשנת 2010. בשנת 2008 קעבה מענק מחקר מהקרן הלאומית למדע בעבור פירוש ל'ספר האסטרונומיה של חנוך'. כיהן כעמית מחקר ב Institute for the Study of the Ancient World באוניברסיטת ניו יורק בשנת 2010–2011 וב Institute of Advanced Study באוניברסיטת דורהם בשנת 2013. הוא מנהל התכנית הבין-אוניברסיטאית "תרבות יהודית בעולם העתיק" (2010-2013) במימון הקרן למדעי הרוח של יד הנדיב והמועצה להשכלה גבוהה ועורך כתב העת 'מגילות'.

ה'כתיבה בארמית ובעברית במגילות קומראן ובספרים החיצוניים הרקע בעולם העתיק והחיפוש', אחר סמכות יהודית כתובה, תרביץ עח (תשס"ט), עמ' 27–60

♦ S. Talmon, J. Ben-Dov & U. Glessmer, *Calendrical Texts: Qumran Cave 4 XVI* (Discoveries in the Judaean Desert, XXI: Oxford: Clarendon Press, 2001).

♦ J. Ben-Dov, *Head of All Years: Astronomy and Calendars at Qumran in Their Ancient Context* (Leiden: Brill, 2008).

◆ “Writing as Oracle and as Law: New Contexts for the Book-Find of King Josiah.” *Journal of Biblical Literature* 127: 123–139 (2008).

◆ “Early Texts of the Torah: Reconsidering the Greek Scholarly Context.” *Journal of Ancient Judaism* 4 (2013, forthcoming)

◆ J. Ben-Dov & S.L. Sanders (eds.), *Ancient Jewish Sciences and the History of Knowledge in Second Temple Literature* (NYU Press, forthcoming).